

МІГРАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ

Одним з важливих чинників, які зумовлюють зміну чисельності населення країни та його перерозподіл між окремими регіонами та населеними пунктами, є міграції населення.

Міграції – це переміщення людей зі зміною місця проживання. Вони мають різну інтенсивність, спрямованість, тривалість залежно від багатьох причин.

За причинами міграції бувають соціально-економічні або трудові (в пошуках заробітків), екологічні (вимушені переселення із забрудненої території), політичні, сімейно-побутові (возз'єднання родин), релігійні, етнопонаціональні.

За напрямом переміщення людей міграції поділяють на зовнішні (за межі країни) та внутрішні (всередині країни).

Зовнішні міграції, що спрямовані за межі країни, називаються еміграцією, а протилежного напрямку – імміграцією.

Внутрішні міграції – це переміщення населення між різними регіонами, населеними пунктами, вони не впливають на зміну чисельності населення країни взагалі, а тільки на його перерозподіл у її межах.

Трудова зовнішня міграція є природною реакцією населення на негативні зміни в соціально-економічному житті суспільства в період структурних перетворень в економіці, за умов нерозвиненості та деформованості внутрішнього ринку праці, масового галузевого і регіонального безробіття.

Проблемою українського ринку праці є надмірна трудова міграція (за різними оцінками від 2 до 7 млн. осіб). Близько 80 % трудових мігрантів працюють за кордоном нелегально, хоча із 13 країнами світу Україна підписала двосторонні міждержавні угоди щодо працевлаштування мігрантів, а з 15 ведуться переговори.

За даними статистичних опитувань, наші мігранти мають досить високий освітній рівень. 75 % з них мають вищу чи незакінчену вищу освіту.

Основною причиною, яка спонукає молоду людину шукати іншу роботу є низький рівень оплати праці та неповна зайнятість.

Соціологічне опитування трудових мігрантів показало, що 95 % їх у всіх регіонах країни оцінила результати своїх зарубіжних подорожей однозначно позитивно. Забезпечення певного рівня матеріального добробуту, запобігання зубожінню людей в умовах глибокої соціальної кризи і таким чином, зниження соціальної напруги в суспільстві є найважливішим наслідком міжнародної міграції.

З іншого боку Україна втрачає трудові ресурси та стикається з низкою соціальних проблем, які пов'язані з вихованням та навчанням дітей трудових мігрантів, що лишаються без належного нагляду дорослих. Трудова міграція населення України – це проблема, у вирішенні якої слід звернути увагу на такі аспекти.

Таким чином, для розв'язання проблем трудової міграції в Україні, на наш погляд необхідно, перш за все вирішити питання підвищення рівня оплати праці; по-друге, розв'язати соціальні питання пов'язані із збагаченням змісту роботи, дотриманням умов колективних договорів і угод щодо цього; по-третє прийняти трудовий кодекс України.

Зовнішня трудова міграція має та буде мати неоднозначні та довгострокові наслідки в економічній та соціальній сфері країни, які досить умовно можна розділити на позитивні та негативні. Серед позитивних слід зазначити: накопичення досвіду життя та роботи в іншому соціально-економічному середовищі; надходження в Україну коштів, зароблених за кордоном; зменшення рівня безробіття та соціальної напруги на національному ринку праці. Негативні наслідки та загрози національним інтересам: загроза незворотної втрати значної частини якісної, найбільш активної національної робочої сили; тривала зайнятість у сфері низько кваліфікованої праці у приймаючих країнах призводить до втрати кваліфікації; загрози соціального характеру пов'язані з руйнуванням сімей, явищем сирітства дітей заробітчан, деформацією статеві-вікової структури в районах масової трудової міграції, проблем демографічного характеру.